

specifikace: Spor o určení neplatnosti smlouvy o zápůjčce je sporem o určení, zda tu je právo týkající se majetku dlužníka, tedy incidenčním sporem, k jehož projednání a rozhodnutí je v prvním stupni věcně příslušný krajský soud.

§ 7a písm. b) zák. č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon (IZ)

§ 159 odst. 1 písm. g) zák. č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon (IZ)

§ 2393 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (OZ)

Ncp 129/2020

USNESENÍ

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zdeňky Šindelářové a soudců JUDr. Ing. Michala Hocka, Ph.D. a Mgr. Jakuba Černoška ve věci

žalobce: **R. V.**

proti
žalovanému: **D. V.**

o určení neplatnosti smlouvy o zápůjčce, podle ustanovení § 104a o.s.ř.,

takto:

- I. K projednání a rozhodnutí věci, vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 42C 34/2020 **jsou příslušné** krajské soudy dle ustanovení § 7a písm. b) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v platném znění.
- II. Po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena k dalšímu řízení **Krajskému soudu v Brně**.

Odůvodnění:

1. Městský soud v Brně předložil věc Vrchnímu soudu v Olomouci k rozhodnutí o věcné příslušnosti ve smyslu ustanovení § 104a o.s.ř. Dle názoru soudu se jedná o incidenční spor ohledně pohledávky přihlášené do insolvenčního řízení vedeného proti (zde) žalobci u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. XY, k jehož projednání a rozhodnutí je věcně příslušný Krajský soud v Brně.
2. Žalobce ve svém vyjádření k otázce věcné příslušnosti uvedl, že se neztotožňuje s názorem krajského soudu. Je teoreticky možné, že by se mohlo jednat o incidenční spor ohledně

pohledávky přihlášené do insolvenčního řízení u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. XY, nicméně zůstává sporné, že právní spor vyvolaný popřením pravosti přihlášené pohledávky má být veden prioritně v rámci insolvenčního řízení. I podle insolvenčního zákona se jedná o sporné řízení, jehož procesní režim je ve všech podstatných aspektech podřízen občanskému soudnímu řádu. Incidenční spor o určení pravosti pohledávky v režimu insolvenčního zákona mohou zahajovat různé osoby s odlišným postojem k popřené pohledávce. Právě postavení žalobce je v incidenčním sporu vyvolaném popřením pravosti pohledávky komplikováno nešťastně formulovaným ustanovením § 192 odst. 3 insolvenčního zákona. Popírající dlužník nemá v incidenčním sporu takové možnosti jako v běžném sporném řízení, v němž se jako žalobce domáhá určení existence či neexistence právního vztahu či subjektivního práva. Oproti běžným určovacím sporům vedeným výlučně v režimu civilního řízení bez vazeb na insolvenční řízení vykazuje incidenční spor vedený o určení pravosti popřené pohledávky v insolvenčním řízení poměrně významná specifika, zejména se jedná o ztíženou možnost věcného projednání žaloby. Žalobce podal žalobu u Městského soudu v Brně, neboť zde může prokázat naléhavý právní zájem na popření nevykonatelné přihlášené pohledávky. Příмым následkem podané žaloby má být rozhodnutí o určení, zda pohledávka je či není po právu. To by se jako výsledek promítlo do insolvenčního řízení v podobě statusu pohledávky – zda je nadále v řízení považována za zjištěnou nebo popřenou, neboť do doby rozhodnutí o určení, zda je či není pohledávka po právu, se na ni podle insolvenčního zákona hledí jako na pohledávku po právu. Statut sporné pohledávky má vliv na postavení žalobce jako dlužníka v insolvenčním řízení a žalovaného jako domnělého věřitele, i když věřitelem ve skutečnosti není. Z těchto důvodů považuje za vhodné, aby přezkoumání nevykonatelné pohledávky proběhlo v rámci běžného sporného soudního řízení podle o.s.ř. a ne v rámci insolvenčního řízení podle insolvenčního zákona.

3. Žalovaný se k otázce věcné příslušnosti soudu nevyjádřil.
4. Z obsahu předloženého spisu bylo zjištěno, že žalobou doručenou Městskému soudu v Brně dne 21. 2. 2020 se žalobce domáhal, aby bylo určeno, že žalobce není povinen zaplatit žalovanému částku 1.000.000 Kč ze Smlouvy o zápůjčce ze dne 11. 1. 2017. Uvedl, že žalovaný přihlásil přihláškou ze dne 5. 9. 2019 do insolvenčního řízení žalobce, vedeného pod sp. zn. XY, svou pohledávku v celkové výši 1.000.000 Kč včetně příslušenství. Jako právní důvod pohledávky žalovaný uvedl, že poskytl žalobci krátkodobou finanční výpomoc. Žalobce měl údajně potvrdit dne 11. 1. 2017 převzetí částky 1.000.000 Kč a tím podle žalovaného vznikla mezi účastníky smlouva o zápůjčce, ve které nebyla sjednána doba vrácení zápůjčky. Žalovaný dne 4. 9. 2019 smlouvu o zápůjčce vypověděl a vyzval žalobce doporučeným dopisem k úhradě celého dluhu. Přihláška pohledávky byla žalovaným dne 17. 1. 2020 doplněna tak, že pohledávka se stala splatnou dne 17. 10. 2019. Z přihlášky pohledávky vyplývá, že žalovaný svou pohledávku dovozuje ze smlouvy o zápůjčce ze dne 11. 1. 2017. Smlouva o zápůjčce je ze své podstaty reálná smlouva, ke vzniku smlouvy je tedy nutné též reálné přenechání věci. V posuzované věci k zápůjčce peněz ve výši 1.000.000 Kč nikdy nedošlo. Žalobce má naléhavý právní zájem na určení neplatnosti smlouvy o zápůjčce, neboť žalovaný se tím, že přihlásil svou údajnou pohledávku do insolvenčního řízení, snaží zcela bez právního důvodu po žalobci domáhat plnění ze smlouvy, která nevznikla, a žalobce bude případně ohrožen povinností tento závazek ze smlouvy plnit.
5. Z veřejného insolvenčního rejstříku vyplývá, že dne 12. 7. 2019 bylo zahájeno insolvenční řízení dlužníka R. V., o úpadku dlužníka dosud nebylo rozhodnuto. Dne 6. 9. 2019 přihlásil žalovaný do insolvenčního řízení nesplatnou nezajištěnou pohledávku ve výši 1.000.000 Kč, jako důvod vzniku uvedl „Dlužník dne 11. 1. 2017 potvrdil převzetí částky ve výši 1.000.000 Kč, kterou věřitel dlužníkovi poskytl jako krátkodobou finanční výpomoc a tím mezi nimi vznikla smlouva o zápůjčce. Vzhledem k tomu, že nebyla sjednána doba vrácení zápůjčky, věřitel dne 4. 9. 2019

smlouvu vypověděl, a to dle § 2393 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, v platném znění, v zákonem stanovené šesti týdenní lhůtě“. Podáním doručeným Krajskému soudu v Brně dne 17. 1. 2020 žalovaný sdělil insolvenčnímu soudu, že pohledávka ve výši 1.000.000 Kč se stala dne 17. 10. 2019 splatnou.

6. Podle ustanovení § 11 odst. 1 o.s.ř. řízení se koná u toho soudu, který je věcně a místně příslušný. Pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení. Věcně a místně příslušným je vždy také soud, jehož příslušnost již není možné podle zákona zkoumat nebo jehož příslušnost byla určena pravomocným rozhodnutím příslušného soudu.
7. Podle ustanovení § 7a písm. b) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), dále jen „IZ“, krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně v incidenčních sporech.
8. Podle ust. § 159 odst. 1 písm. g) IZ, incidenčními spory jsou spory o určení, zda tu je či není právní vztah nebo právo týkající se majetku nebo závazků dlužníka, je-li na takovém určení naléhavý právní zájem.
9. Spor o určení, zda tu je či není právní vztah nebo právo týkající se majetku nebo závazků dlužníka, zahájený v průběhu insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka, je incidenčním sporem ve smyslu ustanovení § 159 odst. 1 písm. g) IZ. Spor o určení neplatnosti smlouvy o zápůjčce je sporem o určení, zda tu je právo týkající se majetku dlužníka (§ 159 odst. 1 písm. g) IZ), tedy incidenčním sporem, k jehož projednání a rozhodnutí je v prvním stupni věcně příslušný krajský soud dle ustanovení § 7a písm. b) IZ, nikoli soud okresní, u kterého byla žaloba podána (srov. rozsudek NS ČR ze dne 27. 9. 2018, sp. zn. 29 Cdo 6037/2016, usnesení NS ČR ze dne 13. 11. 2018 sp. zn. 29 Cdo 1714/2017).
10. Z výše uvedených důvodů proto Vrchní soud v Olomouci v souladu s ustanovením § 104a odst. 2 věta třetí o.s.ř. rozhodl, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není opravný prostředek přípustný.

Olomouc 31. srpna 2020

JUDr. Zdeňka Šindelářová
předsedkyně senátu

